

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні вченої ради

Протокол № _____

від “___” _____ 2025р.

ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ В ІНТЕРНАТУРІ

на базі стажування

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Складник освіти – післядипломна освіта, первинна спеціалізація

Спеціальність – Фізична та реабілітаційна медицина

Попередня освіта – Ступінь магістра за спеціальністю 222 «Медицина»

Розроблено групою наукових співробітників ДУ ІТО НАМНУ з питань проходження інтернатури за спеціальністю “Фізична та реабілітаційна медицина”, на основі примірної програми підготовки в інтернатурі, затвердженої МОЗ України

Вступ

Програма підготовки в інтернатурі з фізичної та реабілітаційної медицини є єдиним комплексом освітніх та практичних компонентів, спланованих і організованих закладами вищої освіти і базами стажування лікарів-інтернів з метою забезпечення набуття лікарями-інтернами компетентностей, необхідних для отримання кваліфікації лікаря-спеціаліста, який ґрунтується на академічній доброчесності, медичній етиці та деонтології, доказовій медицині. Програма підготовки в інтернатурі визначає передумови вступу на програму, зміст та форми навчання, форми оцінювання, перелік компетентностей, програмних результатів навчання, практичних навичок та необхідний рівень їх засвоєння, перелік та обсяг освітніх компонентів, графік проходження інтернатури.

Ця програма розроблена з урахуванням вимог Закону України «Про вищу освіту», Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 13.12.2018 № 2331 «Про внесення змін до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я», Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22.02.2019 №446 «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів» (в редакції Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 18.08.2021 №1753), Пункту 2 розділу IV Положення про інтернатуру та вторинну лікарську (провізорську) спеціалізацію, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року № 1254 (у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я від 16 березня 2022 року № 493) зі змінами, Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 06.05.2024 р. № 788 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України», Порядку проведення атестації лікарів, затвердженого Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 22.02.2019 №446, з урахуванням змін переліку спеціальностей згідно постанові Кабінету Міністрів України від 1 лютого 2017 р. № 53, Національного класифікатора України: "Класифікатор професій" ДК 003:2010, на основі Європейських стандартів післядипломної підготовки медичних спеціалістів (UEMS.2018.15) з фізичної та реабілітаційної медицини.

Цілями навчання в інтернатурі є підготовка конкурентоспроможного спеціаліста – лікаря фізичної та реабілітаційної медицини, здатного компетентно, ефективно та безпечно здійснювати практичну діяльність, опираючись на принципи доказовості, академічній доброчесності, медичній етиці, деонтології; надання теоретичних знань, практичних навиків та професійного судження, необхідних для самостійної практичної діяльності та навичок адміністрування для ефективної командної роботи; навчання критичного самоаналізу діяльності та постійного професійного вдосконалення.

Об'єктами вивчення та діяльності є процес набуття особами з обмеженнями повсякденного функціонування/життєдіяльності внаслідок захворювань, травм, патологічних станів та їх наслідків, інших станів здоров'я, максимального рівня незалежності у всіх аспектах життєдіяльності.

Теоретичний зміст предметної області: моделі обмеження життєдіяльності; спектр порушень структури та функцій, обмежень активності та можливості участі, вплив контекстуальних факторів; механізми пошкодження та відновлення тканин; принципи навчання моторних навиків; знання

епідеміології, етіології, патогенезу, семіотики основних захворювань; принципи діагностики та оцінювання функціонування особи за методологією Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я (МКФ); ефекти застосування фармакологічного та хірургічного лікування, реабілітаційних втручань; принципи планування та реалізації реабілітаційної допомоги при найбільш розповсюджених станах, захворюваннях та станах, що призводять до обмежень життєдіяльності; принципи надання реабілітаційної допомоги мультидисциплінарною командою, що базується на пацієнтоцентричності, практиці, що заснована на доказах; методологія наукового пошуку; етичні та правові основи професійної діяльності; принципи здорового способу життя.

Методи та методики: реабілітаційне обстеження; створення індивідуального реабілітаційного плану; планування, прогнозування, реалізація та корекція програм реабілітаційних втручань; навички роботи в команді; навчання пацієнтів, родини та членів мультидисциплінарної команди; первинна, вторинна та третинна профілактика захворювань та порушень функцій; проведення наукових досліджень, адміністративної та викладацької діяльності.

Інструменти та обладнання: пристрої, прилади та обладнання для клінічної, функціональної та інструментальної діагностики, контролю основних життєвих показників пацієнта, реалізації реабілітаційної програми, навчання в інтернатурі.

І. ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Складник освіти	Післядипломна освіта, первинна спеціалізація
Спеціальність	Фізична та реабілітаційна медицина
Кваліфікація	Лікар-спеціаліст
Передумови вступу	Ступінь магістра в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальностями 222 «Медицина»
Форма проходження інтернатури	Очна
Мова (и) підготовки в інтернатурі	Українська
Академічні права інтерна	Безперервний професійний розвиток. Можлива подальша підготовка на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Здобуття додаткових кваліфікацій та лікарських спеціалізацій (вторинних) в системі освіти дорослих. Робочі місця у закладах охорони здоров'я, самостійне працевлаштування.
Моніторинг та оцінювання	Відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року № 1254 «Про затвердження Положення про інтернатуру, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2021 року за № 1081/36703
Рівень оволодіння	Для кожної компетенції, практичної навички визначається в діапазоні від «А» до «D»: A: Має знання, описує. B: Виконує, керує, демонструє під наглядом. C: Виконує, керує, демонструє самостійно. D: Вчить або контролює інших у виконанні, управлінні, демонстрації.
Обсяг програми	Загальна тривалість – 3 роки. Тривалість освітньої частини – 9 місяців (по 3 місяці на кожному році навчання). Тривалість практичної частини – 24 місяці. Обсяг програми для освітньої складової – 1404 години (46,8 кредитів ЄКТС), зокрема обсяг додаткових програм – 60 годин (2 кредити ЄКТС), для практичної складової на базах стажування лікарів-інтернів – 3744 години (124,8 кредитів ЄКТС).

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Навчання в інтернатурі починається на базі стажування 1 серпня (практична частина підготовки), на кафедрі вищого навчального закладу/закладу післядипломної освіти (освітня частина підготовки)- з 1 вересня.

Протягом першого року навчання - 3 місяці (468 годин; 156 кредитів ECTS) навчання на відповідних кафедрах закладів вищої/післядипломної освіти і 8 місяців (1248 годин; 41,6 кредитів ECTS) на базі стажування; 1 місяць- відпустка.

Протягом другого року — 3 місяці (468 годин; 15,6 кредитів ECTS) — навчання на відповідних кафедрах закладів вищої освіти і 8 місяців (1248 годин; 41,6 кредитів ECTS) на базі стажування; 1 місяць – відпустка.

Протягом третього року — 3 місяці (468 годин; 15,6 кредитів ECTS) — навчання на відповідних кафедрах закладів вищої освіти і 8 місяців (1248 годин; 41,6 кредитів ECTS) на базі стажування; 1 місяць – відпустка.

Початок навчання/проходження інтернатури I рік			Продовження навчання/проходження інтернатури II рік			Закінчення навчання/проходження інтернатури III рік		
Освітня частина	Практична частина	Державна атестація	Освітня частина	Практична частина	Державна атестація	Освітня частина	Практична частина	Державна атестація
3 місяці	8 місяців		3 місяці	8 місяців		3 місяці	8 місяців	Червень місяць
15,6 кредитів ECTS	41,6 кредитів ECTS		15,6 кредитів ECTS	41,6 кредитів ECTS		15,6 кредитів ECTS	41,6 кредитів ECTS	5,2 кредити ECTS

Графіком навчального процесу в інтернатурі передбачено:

- серпень (1 місяць) - навчання на базі стажування;
- вересень - листопад (3 місяці) - навчання на кафедрі;
- грудень - червень (7 місяців) - навчання на базі стажування;
- липень (1 місяць) – відпустка;
- серпень - грудень (5 місяців) - навчання на базі стажування;
- січень - березень (3 місяці) - навчання на кафедрі;
- квітень - червень (3 місяці) - навчання на базі стажування;
- липень (1 місяць) – відпустка;
- серпень - березень (8 місяців) - навчання на базі стажування;
- квітень - червень (3 місяці) - навчання на кафедрі;
- липень (1 місяць) – відпустка.

II. ГРАФІК ОСВІТНЬОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ ПРОХОДЖЕННЯ ІНТЕРНАТУРИ

Тривалість підготовки в інтернатурі: 33 місяці (5148 годин) (171,6 кредитів ЄКТС).

Освітня частина: (заклади вищої або післядипломної освіти) 9 місяців (1404 години, 46,8 кредитів ЄКТС), три місяці щорічно (15,6 кредитів ЄКТС на рік).

Практична частина: (ДУ НІТО НАМНУ) 24 місяці (3744 години)

Рік підготовки	МІСЯЦІ											
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
I-й	Б	К	К	К	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	В
II-й	Б	Б	Б	Б	Б	К	К	К	Б	Б	Б	В
III-й	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	Б	К	К	К	В

Б – практична частина підготовки на базі стажування;

К – освітня частина підготовки – навчання на кафедрі;

В – відпустка.

ІІІ. ПЕРЕЛІК ОБОВ'ЯЗКОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПО ЗАКІНЧЕННЮ ІНТЕРНАТУРИ

Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та проблеми, пов'язані з запобіганням, стабілізацією, поліпшенням або відновленням порушень структур та функцій організму, обмеженням активності та участі, що виникли внаслідок різних хвороб та травм, впливу факторів контексту; провадити адміністративну, наукову та освітню діяльність в умовах комплексності та невизначеності.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 01. Здатність до професійної діяльності з урахуванням принципів академічної доброчесності на основі етичних норм, поваги до культурної, етнічної, релігійної, гендерної і соціальної різноманітності, із зобов'язанням зберігати конфіденційність та гідність пацієнта. ЗК 02. Здатність до міжособистої взаємодії та комунікації як усно, так і письмово з пацієнтами, його родиною або представниками, колегами та іншими експертами, членами міждисциплінарної команди. ЗК 03. Здатність до пошуку, оброблення, визначення, аналізу, перевірки та документування отриманої інформації з різних джерел, врахування думки колег та інших експертів. ЗК 04. Здатність працювати в команді. ЗК 05. Здатність до організації роботи колективу в розв'язанні актуальних професійних завдань; здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК 06. Здатність до аналізу та критичного ставлення до своєї діяльності, до планування та здійснення постійного особистого та професійного розвитку, як лікаря, науковця та викладача. ЗК 07. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології у професійній діяльності. ЗК 08. Здатність до навчання пацієнта, членів його родини та представників, членів мультидисциплінарної команди, інших фахівців, лікарів-інтернів. ЗК 09. Здатність до професійної діяльності, що заснована на доказах, брати участь у наукових дослідженнях та клінічних випробуваннях, підготовці робіт до публікації. ЗК 10. Здатність до професійної діяльності з урахуванням сучасного законодавства України.
Професійні компетентності (ПК)	ПК 1. Здатність відповідно до МКФ визначати проблеми, пов'язані з порушенням структури та функцій, обмеженням активності та участі пацієнта, вплив контекстуальних факторів.

	ПК 2. Здатність до роботи у мультидисциплінарній реабілітаційній команді як члена або керівника. ПК 3. Здатність обстежувати осіб різного віку, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією клінічними, функціональними, інструментальними та лабораторними методами. ПК 4. Здатність оцінювати отримані результати під час обстеження і встановлювати клінічний та реабілітаційний діагноз пацієнта відповідно до МКФ, враховуючи ступінь порушення структури та функцій, обмеження активності та участі, впливу факторів контекста (особистісних характеристик) та факторів оточуючого середовища. ПК 5. Здатність прогнозувати результати реабілітаційного менеджменту. ПК 6. Здатність планувати програму реабілітаційних втручань, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму втручань, або компоненти індивідуальної програми реабілітації на основі доказових практик. ПК 7. Здатність провадити реабілітаційні втручання для осіб різного віку, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях. ПК 8. Здатність оцінювати результати застосування реабілітаційного менеджменту, контролювати тривалість та інтенсивність терапевтичних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта та цілям фізичної реабілітації, документувати результати на електронних та паперових носіях. ПК 9. Здатність працювати як науковець та адміністратор, застосовуючи сучасні науково обґрунтовані дані у професійній діяльності. ПК 10. Здатність працювати як викладач та керівник клінічних практик та/або навчання на базі стажування лікарів-інтернів. ПК 11. Здатність займатися підприємницькою діяльністю у фізичній та реабілітаційній медицині. ПК 12. Здатність до виявлення та відповідного ведення/перенаправлення пацієнта в умовах невідкладної медичної допомоги.
--	---

IV. ЗМІСТ ОБОВ'ЯЗКОВИХ КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Перелік обов'язкових компонент (ОК) освітньої частини та логічна схема їх викладання

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість годин	Рік нав.	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4	5
ОК 1.	Фундаментальні засади фізичної та реабілітаційної медицини	90	1	Диф. залік
ОК 2.	Клінічна, інструментальна, лабораторна та функціональна діагностика в фізичній та реабілітаційній медицині	90	1	Диф. залік
ОК 3.	Терапевтичні вправи	60	1	Диф. залік
ОК 4.	Преформовані фізичні чинники	30	1	Диф. залік
ОК 5.	Допоміжні (технічні) засоби реабілітації та інформаційні технології в реабілітації	60	1	Диф. залік
ОК 6.	Мануальні методи фізичної та реабілітаційної медицини	60	1	Диф. залік
ОК 7.	Фізична та реабілітаційна медицина і контекстуальні фактори.	60	1	Диф. залік
ОК 8.	Співпраця лікаря фізичної та реабілітаційної медицини з членами мультидисциплінарної реабілітаційної команди	30	2	Диф. залік
ОК 9.	Фармакотерапія в фізичній та реабілітаційній медицині	30	2	Диф. залік
ОК 10.	Фізична та реабілітаційна медицина при захворюваннях та травмах нервової системи	120	2	Іспит
ОК 11.	Фізична та реабілітаційна медицина при захворюваннях та травмах опорно-рухового апарату	90	2	Іспит
ОК 12.	Фізична та реабілітаційна медицина при ураженнях дихальної системи	60	2	Іспит
ОК 13.	Фізична та реабілітаційна медицина при патології серця та судин	60	2	Іспит
ОК 14.	Фізична та реабілітаційна медицина при ампутаціях	60	2	Диф. залік
ОК 15.	Фізична та реабілітаційна медицина при захворюваннях внутрішніх органів	30	3	Диф. залік

ОК 16.	Фізична та реабілітаційна медицина в акушерстві та гінекології	30	3	Диф. залік
ОК 17.	Особливості фізичної та реабілітаційної медицини в педіатричній практиці	120	3	Іспит
ОК 18.	Особливості фізичної та реабілітаційної медицини в геріатричній практиці	60	3	Диф. залік
ОК 19.	Фізична та реабілітаційна медицина осіб з онкологічними захворюваннями	30	3	Диф. залік
ОК 20.	Фізична та реабілітаційна медицина і спортивна медицина	54	3	Диф. залік
ОК 21	Фізична та реабілітаційна медицина при травмах війни	120	3	Диф. залік
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОBOB'ЯЗKОВИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТ		1344		

Зміст обов'язкових компонент

ОК 1		Фундаментальні засади в фізичній та реабілітаційній медицині	
Практичні навички/компетентності (Відділ реабілітації)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов’язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	ЗК 01. Здатність до професійної діяльності з урахуванням принципів академічної доброчесності на основі етичних норм, поваги до культурної, етнічної, релігійної, гендерної і соціальної різноманітності, із зобов'язанням зберігати конфіденційність та гідність пацієнта	C	
2	ЗК 02. Здатність до міжособистої взаємодії та комунікації як усно, так і письмово з пацієнтами, його родиною або представниками, колегами та іншими експертами, членами міждисциплінарної команди	D	
3	ЗК 04. Здатність працювати в команді	D	
4	ЗК 05. Здатність до організації роботи колективу в розв’язанні актуальних	D	

	професійних завдань; здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети		
5	ЗК 06. Здатність до аналізу та критичного ставлення до своєї діяльності, до планування та здійснення постійного особистого та професійного розвитку, як лікаря, науковця та викладача	C	
6	ЗК 08. Здатність до навчання пацієнта, членів його родини та представників, членів мультидисциплінарної команди, інших фахівців, лікарів-інтернів	D	
7	ЗК 09. Здатність до професійної діяльності, що заснована на науково обґрунтованих доказах, брати участь у наукових дослідженнях та клінічних випробуваннях, підготовці робіт до публікації	C	
8	ЗК 10. Здатність до професійної діяльності з урахуванням сучасного законодавства України	A	
9	ПК 1. Здатність відповідно до МКФ визначати проблеми, пов'язані з порушенням структури та функцій, обмеженням активності та участі пацієнта, вплив контекстуальних факторів	D	
10	ПК 2. Здатність до роботи у мультидисциплінарній реабілітаційній команді як члена або керівника	D	
11	ПК 3. Здатність обстежувати осіб різного віку, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією клінічними, функціональними та інструментальними методами	D	
12	ПК 4. Здатність оцінювати отримані результати під час обстеження і встановлювати клінічний та реабілітаційний діагноз пацієнта відповідно до МКФ, враховуючи ступінь порушення структури та функцій, обмеження активності та участі, впливу факторів контекста (особистісних характеристик) та факторів оточуючого середовища	C	
13	ПК 5. Здатність прогнозувати результати реабілітаційного менеджменту	C	
14	ПК 6. Здатність планувати програму реабілітаційних втручань, формулювати цілі, скласти, обговорювати та пояснювати програму втручань, або компоненти	C	

	індивідуальної програми реабілітації на основі доказових практик		
15	ПК 7. Здатність провадити реабілітаційні втручання для осіб різного віку, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях	A	
16	ПК 8. Здатність оцінювати результати застосування реабілітаційного менеджменту, контролювати тривалість та інтенсивність терапевтичних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта та цілям фізичної реабілітації	C	
19	ПК 11. Здатність займатися підприємницькою діяльністю у фізичній та реабілітаційній медицині	C	
20	Оцінка функціонування (функціональної незалежності та активності повсякденного життя (ADL (опитник щоденної активності), Functional independence measure (FIM), Індекс Бартел (The Barthel Index), модифікована шкала Rankin	C	200
21	Складання індивідуальної програми реабілітації при певних захворюваннях, ушкодженнях та станах з оцінкою проблем (категоріальний профіль МКФ), визначенням SMART-цілей	C	100
22	Оцінка стану та можливості переходу на амбулаторне лікування з використанням стандартизованих шкал функціонального оцінювання. Визначення критеріїв ефективності реабілітаційних заходів	C	100
23	Визначення реабілітаційного прогнозу	B	200
24	Оцінювання рухових функцій (присідання, підйом з крісла, присаджування в крісло, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення та інші), тест «встань і іди», тест ходьби на 10 метрів, шкала Rancho Los Amigos Gait Analysis, тест Берга, шкала рівноваги та ходи Тінетті, тесту «Поворот на 180°»	C	100
25	Постановка реабілітаційного діагнозу за МКФ	C	20

25	Оцінка ступеню тяжкості виконання фізичних навантажень за шкалою Борга	С	20
ОК 2		Клінічна, інструментальна, лабораторна та функціональна діагностика в фізичній та реабілітаційній медицині	
Практичні навички/компетентності (Відділ функціональної діагностики. Лабораторії біохімії, імунної мікробіології)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	ЗК 3	С	
2	ПК 3	С	
3	ПК 4	С	
4	Проведення та оцінка результатів загального клінічного та реабілітаційного обстеження пацієнтів: опитування, огляд, пальпація, перкусія, аускультация, застосування тестів та вимірювань	С	50
5	Оцінка та інтерпретація результатів інструментальних, лабораторних та функціональних методів дослідження. Вміти визначати показання та протипоказання для призначення методів	С	50
6	Антропометрія: визначення ступеню жировідкладень, жирової маси тіла, довжини тіла (сидячи і стоячи) та кінцівок, маси тіла, окружності грудної клітки та її екскурсії, життєвої ємності легень (спірометрія)	С	50
7	Проведення та оцінка функціональних проб для дітей та дорослих для визначення функціонального стану систем кровообігу (проба Мартіне-Кушелевського (20 присідань за 30 сек.) за аналізом якої визначати тип реакції серцево-судинної системи на навантаження, якість реакції, період відновлення), дихання (проби з затримкою дихання (проба Штанге, проба Генчі), проба Серкіна, проба із затримкою дихання при гіпервентиляції, проба Розенталя, проба Шафранського	С	10

8	Проведення велоергометрії та тредмілергометрії за стандартними протоколами	В	10
9	Проведення спірографії	В	10
9	Проведення електронейроміографії	А	10
10	Проведення ультразвукового обстеження опорно-рухового апарату	А	10
11	Дослідження ходьби за кінематичними показниками простору (амплітудою руху кінцівок, положенням тіла у просторі під час ходи, довжиною кроку, шириною кроку, довжиною одного циклу ходи, кутом стопи, порушенням симетричності і розгойдуванням тіла) та часу (час кроку, час одного циклу, швидкістю переміщення, частотою кроків у хвилину, часом опорної та рухової фаз, співвідношенням опорної та рухової фаз, часом двоопорної та одноопорної рухових фаз, ритмом ходи)	В	50

ОК 3
Терапевтичні вправи
Практичні навички/компетентності
(Відділ реабілітації)

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	ПК 6	С	
2	ПК 7	С	
3	Методики призначення терапевтичних вправ: на зменшення болю та набряку, на розвиток сили, на розвиток витривалості, на підтримку амплітуди руху, на гнучкість, на мобілізацію суглобів (суглобова гра), на рівновагу, на координацію, дихальні вправи	С	100
4	Методики тренування рухових навичок та умінь (функціональне тренування): стабілізація тулуба, дотягування, хапання, маніпуляції, піднімання, переміщення предметів тощо, переміщення у ліжку, навички сидіння, переміщення поза межі ліжка, вставання, стояння, хода, користування	С	100

	допоміжними засобами для ходи та візком, користування протезами, самообслуговування та само догляд, умінь та навичок соціальної взаємодії (вступати в контакт, проявляти емоції тощо)		
5	Позиціонування дітей та дорослих	A	100
ОК 4		Преформовані фізичні чинники	
Практичні навички/компетентності (Відділ реабілітації)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	ПК 6	C	
2	ПК 7	B	
3	ПК 8	C	
3	Призначення та контроль за проведенням процедур гальванізації, електрофорезу, діадинамотерапії, ампліпульстерапії, електростимуляції, інтерференцтерапії, флюктуоризації, короткохвильової діатермії, УВЧ-, НВЧ-, ВВЧ-терапії, лазеротерапії	B	5
4	Призначення та контроль за проведенням процедур термотерапії (кріотерапії, теплотерапії)	C	5
5	Проведення процедур терапії інфрачервоним випромінюванням	B	5
6	Проведення процедур парафінотерапії, гідротерапії, пелоїдотерапії	B	5
7	Проведення процедур ультразвукової терапії та фонофорезу лікарських речовин	B	5
8	Проведення процедур ультрафіолетового опромінення (УФО)	B	5
9	Проведення процедур магнітотерапії	B	5
10	Проведення процедур ударно-хвильової терапії	B	5
ОК 5		Допоміжні (технічні) засоби реабілітації та інформаційні технології в реабілітації	
Практичні навички/компетентності (Відділ реабілітації)			

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов’язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	ЗК 7	С	
2	ПК 6	С	
3	ПК 7	С	
4	Методика підбору та оцінка ефективності адаптивних та технічних засобів реабілітації (в т.ч. ортезів та протезів) у дітей та дорослих	В	20
5	Методики тренування рухових навичок та умінь (функціональне тренування): користування допоміжними засобами для ходи та візком, користування протезами, самообслуговування та самогляд за куксою.	С	20
6	Заповнення електронної документації при проведенні реабілітації	С	20
ОК 6		Мануальні методи фізичної та реабілітаційної медицини	
Практичні навички/компетентності (Відділ реабілітації)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов’язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Проведення мануальної діагностики порушень функцій у суглобах та м'яких тканинах	С	10
2	Встановлення типу кінцевого руху при визначенні амплітуди пасивних рухів у суглобі	С	10
3	Проведення мобілізації та маніпуляції на суглобах	В	10
4	Проведення процедури постізометричної релаксації м'язів	С	10
5	Проведення пропріоцептивної нервово-м'язової фасилітації	В	10
ОК 7		Фізична та реабілітаційна медицина і фактори контексту	
Практичні навички/компетентності (Відділ реабілітації)			

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов’язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	ПК 1	С	
2	ПК 3	С	
3	ПК 5	С	
4	Визначення очікування від терапії та бажання (мотивації) пацієнта за Канадською оцінкою виконання діяльності (The Canadian Occupational Performance Measure (COPM))	С	10
5	Оцінка безпечності функціонування пацієнта (опитник SAFER)	С	10
6	Методика адаптації інструментів діяльності та середовища життєдіяльності пацієнта	С	10
ОК 8		Співпраця лікаря фізичної та реабілітаційної медицини з членами мультидисциплінарної реабілітаційної команди	
Практичні навички/компетентності (Відділ реабілітації)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов’язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	ПК 1	С	
2	ПК 3	С	
3	ПК 5	С	
4	Методика терапевтичного застосування та модифікації компонентів заняттєвої активності (активність повсякденного життя (ADLs), інструментальна активність повсякденного життя (IADLs), відпочинок і сон, освіта, робота, гра, дозволя, соціальна участь), визначених на основі заняттєвого аналізу	А	10
5	Методика адаптації інструментів діяльності та середовища життєдіяльності пацієнта	С	10
6	Методи діагностики порушень мови та мовлення	А	5

7	Методика втручань при порушеннях мови та мовлення	A	5
ОК 9		Фармакотерапія в фізичній та реабілітаційній медицині	
Практичні навички/компетентності (Відділ реабілітації)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Проведення інфільтративних та ін'єкційних технік (медикаментозні блокади) та застосування ботулотоксину при спастичності. Визначення показів та протипоказань, профілактика побічних ефектів та ускладнень	A	50
ОК 10		Фізична та реабілітаційна медицина при захворюваннях та травмах нервової системи	
Практичні навички/компетентності (Відділ реабілітації, Відділ хірургії хребта із спінальним (нейрохірургічним) центром)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	ЗК 1	C	
2	ЗК 2	D	
3	ЗК 3	C	
4	ЗК 4	D	
5	ЗК 5	D	
6	ЗК 6	C	
7	ЗК 7	C	
8	ЗК 8	D	
9	ЗК 9	C	
10	ЗК 10	A	

11	ПК 1	D	
12	ПК 2	D	
13	ПК 3	D	
14	ПК 4	D	
15	ПК 5	C	
16	ПК 6	C	
17	ПК 7	C	
18	ПК 8	C	
19	Загальне клінічне обстеження неврологічних хворих: опитування, огляд, пальпація, перкусія	C	200
20	Оцінка ментального статусу (Монреальська шкала оцінювання когнітивних функцій (MoCA), Mini-Mental State Examination (MMSE))	D	200
21	Оцінка стану свідомості за шкалою ком Глазго	D	200
22	Визначення стану вегетативної нервової системи (ортостатична та кліностатична проби), індекс Кердо	D	100
23	Оцінка рефлексів	C	200
24	Оцінка чутливості	C	200
25	Оцінка м'язового тону за модифікованою шкалою Ашворта	C	200
26	Проводити загальну оцінку стану порушених функцій при гострому порушенні мозкового кровообігу (Шкала інсульту Національного інституту здоров'я)	C	200
27	Оцінка вираженості больового синдрому за візуально-аналоговою шкалою (ВАШ)	D	200
28	Оцінка ступеню тяжкості спінальної травми (шкала ASIA)	C	100
29	Оцінка та інтерпретація результатів інструментальних та лабораторних методів дослідження центральної та периферичної нервової системи: рентгенографія, МРТ, комп'ютерна томографія, ехоенцефалоскопія, ультразвукова доплерографія, електронейроміографія,	A	100

	електроенцефалографія, викликані потенціали. Вміти визначати показання та протипоказання для призначення методів		
30	Знання тактики лікування неврологічних захворювань та травм	В	
31	Постановка реабілітаційного діагнозу за МКФ	С	200
32	Складання індивідуальної програми реабілітації при певних захворюваннях, ушкодженнях та станах з оцінкою проблем (категоріальний профіль МКФ), визначенням SMART-цілей.	С	200
33	Визначення реабілітаційного прогнозу	В	10
34	Провадження реабілітаційних втручань при певних захворюваннях та травмах нервової системи	С	200
35	Проводити оцінку ризику виникнення пролежнів	С	50
Курс 11		Фізична та реабілітаційна медицина при захворюваннях та травмах опорно-рухового апарату	
Практичні навички/компетентності (Відділ реабілітації)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов’язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	ЗК 1	С	
2	ЗК 2	Д	
3	ЗК 3	С	
4	ЗК 4	Д	
5	ЗК 5	Д	
6	ЗК 6	С	
7	ЗК 7	С	
8	ЗК 8	Д	
9	ЗК 9	С	
10	ЗК 10	А	

11	ПК 1	D	
12	ПК 2	D	
13	ПК 3	D	
14	ПК 4	D	
15	ПК 5	C	
16	ПК 6	C	
17	ПК 7	C	
18	ПК 8	C	
19	Загальне клінічне обстеження хворих травматологічного та ортопедичного профілю: опитування, огляд, пальпація, перкусія	C	200
20	Оцінка сили м'язів за методикою мануально м'язового тестування (шкала Оксфорд, Ловета), динамометрія	D	100
21	Визначення амплітуди рухів у суглобах та хребті (обсягу пасивних і активних рухів) за методикою гоніометрії	D	100
22	Оцінка та інтерпретація результатів інструментальних та лабораторних методів дослідження опорно-рухового апарату: рентгенографія, МРТ, комп'ютерна томографія, ультразвукове дослідження. Вміти визначати показання та протипоказання для призначення методів	B	200
23	Знання тактики лікування захворювань та травм опорно-рухового апарату	A	
24	Методика та оцінка специфічних для певних захворювань та ушкоджень м'язово-скелетної системи тестів: тест Спурлінга, Adson тест, Roos тест, тест «порожньої консервної банки», тест з опусканням руки, Patte тест, Lift-off тест, тест з приведенням кінцівки через грудну клітку, швидкісний тест, Yergason тест, Neer's тест, Hawkin тест, Yocum тест, Apprehension тест, O'Brien тест, Crank тест, тест з компресією та ротацією, тест з спротивом для розгиначів та згиначів зап'ястка, стрес-тести для ліктьового та колінного суглобів (варус-тест, вальгус-тест), тест Фількінштейна, тест Ейхофа, тест	D	400

	Фалена, тест з підніманням розігнутої у колінному суглобі ноги, тест з тильним згинанням ступні (Braggard’s тест), тест з розтягуванням стегового нерву, тест Ласега, тест з перехресним підняттям однієї ноги, .тест Патріка (FABER), FADIR, Hip Scour тест, тест Томаса, тест грушоподібного м’язу, тест Ober, тест Тренделенбурга, тест Лахмана, симптом передньої висувної шухляди, симптом задньої висувної шухляди, медіальний та латеральний тест МакМюррея, тест Arley, тест з компресією надколінка, тест Томпсона, тест з нахилом таранної кістки		
25	Постановка реабілітаційного діагнозу за МКФ	С	200
26	Складання індивідуальної програми реабілітації при певних захворюваннях, ушкодженнях та станах з оцінкою проблем (категоріальний профіль МКФ), визначенням SMART-цілей	С	200
27	Визначення реабілітаційного прогнозу	В	10
28	Провадження реабілітаційних втручань при певних захворюваннях та травмах опорно-рухового апарату	С	200
Курс 12		Фізична та реабілітаційна медицина при ураженнях дихальної системи	
Практичні навички/компетентності (Відділ реабілітації)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов’язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	ЗК 1	С	
2	ЗК 2	D	
3	ЗК 3	С	
4	ЗК 4	D	
5	ЗК 5	D	
6	ЗК 6	С	

7	ЗК 7	С	
8	ЗК 8	Д	
9	ЗК 9	С	
10	ЗК 10	А	
11	ПК 1	Д	
12	ПК 2	Д	
13	ПК 3	Д	
14	ПК 4	Д	
15	ПК 5	С	
16	ПК 6	С	
17	ПК 7	С	
18	ПК 8	С	
19	Загальне клінічне обстеження хворих із захворюваннями дихальної системи: опитування, огляд, пальпація, перкусія	С	200
20	Оцінка та інтерпретація результатів інструментальних та лабораторних методів дослідження дихальної системи: рентгенографія, МРТ, комп'ютерна томографія, спірографія, пікфлуометрія тощо. Вміти визначати показання та протипоказання для призначення методів	В	200
21	Постановка реабілітаційного діагнозу за МКФ	С	200
22	Складання індивідуальної програми реабілітації при певних захворюваннях дихальної системи з оцінкою проблем (категоріальний профіль МКФ), визначенням SMART-цілей	С	200
23	Визначення реабілітаційного прогнозу	В	10
24	Проведення реабілітаційних втручань при певних захворюваннях дихальної системи	С	200
25	Знання тактики лікування захворювань дихальної системи	А	

Курс 13		Фізична та реабілітаційна медицина при патології серця та судин	
Практичні навички/компетентності (Відділ реабілітації)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	ЗК 1	С	
2	ЗК 2	Д	
3	ЗК 3	С	
4	ЗК 4	Д	
5	ЗК 5	Д	
6	ЗК 6	С	
7	ЗК 7	С	
8	ЗК 8	Д	
9	ЗК 9	С	
10	ЗК 10	А	
11	ПК 1	Д	
12	ПК 2	Д	
13	ПК 3	Д	
14	ПК 4	Д	
15	ПК 5	С	
16	ПК 6	С	
17	ПК 7	С	
18	ПК 8	С	
19	Загальне клінічне обстеження хворих серця та судин: опитування, огляд, пальпація, перкусія	С	200
22	Оцінка та інтерпретація результатів інструментальних та лабораторних методів дослідження серця та судин:	В	200

	електрокардіографія, рентгенографія, МРТ, ультразвукове дослідження тощо. Вміти визначати показання та протипоказання для призначення методів.		
23	Постановка реабілітаційного діагнозу за МКФ	С	200
24	Складання індивідуальної програми реабілітації при певних захворюваннях, ушкодженнях та станах з оцінкою проблем (категоріальний профіль МКФ), визначенням SMART-цілей	С	200
25	Визначення реабілітаційного прогнозу	В	10
26	Провадження реабілітаційних втручань при певних захворюваннях серця та судин	С	200
27	Знання тактики лікування захворювань серця та судин	А	
Курс 14		Фізична та реабілітаційна медицина при ампутаціях	
Практичні навички/компетентності (Відділ реабілітації)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	ЗК 1	С	
2	ЗК 2	Д	
3	ЗК 3	С	
4	ЗК 4	Д	
5	ЗК 5	Д	
6	ЗК 6	С	
7	ЗК 7	С	
8	ЗК 8	Д	
9	ЗК 9	С	
10	ЗК 10	А	
11	ПК 1	Д	
12	ПК 2	Д	

13	ПК 3	D	
14	ПК 4	D	
15	ПК 5	C	
16	ПК 6	C	
17	ПК 7	C	
18	ПК 8	C	
19	Загальне клінічне обстеження хворих при ампутаціях	C	50
20	Оцінка стану кукси	D	50
21	Знання тактики лікування пацієнтів з ампутаціями	A	
22	Постановка реабілітаційного діагнозу за МКФ	C	50
23	Складання індивідуальної програми реабілітації з оцінкою проблем (категоріальний профіль МКФ), визначенням SMART-цілей.	C	50
24	Визначення реабілітаційного прогнозу	B	50
25	Провадження реабілітаційних втручань при ампутаціях	C	50
ОК 15		Фізична та реабілітаційна медицина при захворюваннях внутрішніх органів	
Практичні навички/компетентності (Відділ реабілітації)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов’язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	ЗК 1	C	
2	ЗК 2	D	
3	ЗК 3	C	
4	ЗК 4	D	
5	ЗК 5	D	
6	ЗК 6	C	

7	ЗК 7	С	
8	ЗК 8	Д	
9	ЗК 9	С	
10	ЗК 10	А	
11	ПК 1	Д	
12	ПК 2	Д	
13	ПК 3	Д	
14	ПК 4	Д	
15	ПК 5	С	
16	ПК 6	С	
17	ПК 7	С	
18	ПК 8	С	
19	Загальне клінічне обстеження пацієнтів із захворюваннями внутрішніх органів: опитування, огляд, пальпація, перкусія, аускультация	С	100
20	Оцінка та інтерпретація результатів інструментальних та лабораторних методів дослідження при захворюваннях внутрішніх органів. Вміти визначати показання та протипоказання для призначення методів.	В	50
21	Знання тактики лікування пацієнтів із захворюваннями внутрішніх органів	В	
22	Постановка реабілітаційного діагнозу за МКФ	С	200
23	Складання індивідуальної програми реабілітації при певних захворюваннях внутрішніх органів з оцінкою проблем (категоріальний профіль МКФ), визначенням SMART-цілей	С	200
24	Визначення реабілітаційного прогнозу	В	10
25	Проведення реабілітаційних втручань при певних захворюваннях внутрішніх органів	С	200
ОК 16		Фізична та реабілітаційна медицина в акушерстві та гінекології	
Практичні навички/компетентності (Відділ реабілітації)			

№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	ЗК 1	С	
2	ЗК 2	Д	
3	ЗК 3	С	
4	ЗК 4	Д	
5	ЗК 5	Д	
6	ЗК 6	С	
7	ЗК 7	С	
8	ЗК 8	Д	
9	ЗК 9	С	
10	ЗК 10	А	
11	ПК 1	Д	
12	ПК 2	Д	
13	ПК 3	Д	
14	ПК 4	Д	
15	ПК 5	С	
16	ПК 6	С	
17	ПК 7	С	
18	ПК 8	С	
19	Загальне клінічне обстеження пацієнтів в акушерстві та гінекології: опитування, огляд, пальпація, перкусія, аускультация	С	5
20	Оцінка та інтерпретація результатів інструментальних та лабораторних методів дослідження в акушерстві та гінекології. Вміти визначати показання та протипоказання для призначення методів	В	20

21	Знання тактики лікування пацієток з гінекологічними захворюваннями та тактики ведення фізіологічної та патологічної вагітності.	A	
22	Постановка реабілітаційного діагнозу за МКФ	C	50
23	Складання індивідуальної програми реабілітації при певних захворюваннях внутрішніх органів з оцінкою проблем (категоріальний профіль МКФ), визначенням SMART-цілей.	C	50
24	Визначення реабілітаційного прогнозу	B	10
25	Провадження реабілітаційних втручань при певних захворюваннях внутрішніх органів	C	50
OK 17		Особливості фізичної та реабілітаційної медицини в педіатричній практиці	
Практичні навички/компетентності (Відділ захворювань суглобів у дітей та підлітків)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов’язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	ЗК 3	C	
2	ПК 3	C	
3	ПК 4		
4	ПК 7		
5	Загальне клінічне обстеження пацієнтів дитячого віку: опитування, огляд, пальпація, перкусія, аускультация	C	50
6	Оцінка та інтерпретація результатів інструментальних та лабораторних методів дослідження в педіатрії. Вміти визначати показання та протипоказання для призначення методів.	B	50
7	Знання тактики лікування пацієнтів дитячого віку	B	
8	Оцінка фізичного розвитку за допомогою методів стандартів, антропометричного профілю, індексів, перцентилів	D	10
9	Оцінка моторного, психічного, мовленнєвого та емоційного розвитку дітей раннього віку	C	10

	(від 0 до 3 років) за допомогою стандартизованих методів (шкал, опитувальників)		
ОК 18		Особливості фізичної та реабілітаційної медицини в геріатричній практиці	
Практичні навички/компетентності (Відділ реабілітації)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	ПК 3	С	
2	ПК 4	С	
3	ПК 7	С	
4	Проводити експрес-оцінку геріатричного статусу	С	50
5	Застосовувати опитувальник SARC-F для діагностики саркопенії	С	50
	Знання особливостей перебігу захворювань в геріатрії.	А	
	Постановка реабілітаційного діагнозу за МКФ	С	50
	Складання індивідуальної програми реабілітації при певних захворюваннях з оцінкою проблем (категоріальний профіль МКФ), визначенням SMART-цілей	С	50
	Визначення реабілітаційного прогнозу	В	10
	Проведення реабілітаційних втручань при певних захворюваннях внутрішніх органів	С	50
ОК 19		Фізична та реабілітаційна медицина осіб з онкологічними захворюваннями	
Практичні навички/компетентності (Відділ реабілітації)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	ПК 3	С	

2	ПК 4	С	
3	ПК 7	С	
ОК 20		Фізична та реабілітаційна медицина і спортивна медицина	
Практичні навички/компетентності (Відділ реабілітації, Відділ спортивної та балетної травми)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов’язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Методика допуску до занять фізичними вправами	С	5
2	Лікарсько-педагогічне спостереження під час занять фізичними вправами (визначення загальної та моторної щільності тренувального (лікувального) заняття, побудова фізіологічної кривої заняття), визначення ступеню впливу тренувального (лікувального) заняття за показниками ступеню втоми	С	10
3	Методики проведення та оцінки фізичної працездатності, толерантності до фізичних навантажень і аеробної продуктивності	В	5
4	Засоби відновлення фізичної працездатності	А	

Курс 21		Фізична та реабілітаційна медицина при травмах війни	
Практичні навички/компетентності (Відділ реабілітації)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	ЗК 1	С	
2	ЗК 2	Д	
3	ЗК 3	С	
4	ЗК 4	Д	
5	ЗК 5	Д	

6	ЗК 6	С	
7	ЗК 7	С	
8	ЗК 8	Д	
9	ЗК 9	С	
10	ЗК 10	А	
11	ПК 1	Д	
12	ПК 2	Д	
13	ПК 3	Д	
14	ПК 4	Д	
15	ПК 5	С	
16	ПК 6	С	
17	ПК 7	С	
18	ПК 8	С	
19	Загальне клінічне обстеження хворих травматологічного, ортопедичного, неврологічного профілю, при політравмах та опіках, мінно-вибуховою травмою: опитування, огляд, пальпація, перкусія	С	200
20	Оцінка сили м'язів за методикою мануально м'язового тестування (шкала Оксфорд, Ловета), динамометрія	Д	100
21	Визначення амплітуди рухів у суглобах та хребті (обсягу пасивних і активних рухів) за методикою гоніометрії	Д	100
22	Оцінка та інтерпретація результатів інструментальних та лабораторних методів дослідження опорно-рухового апарату: рентгенографія, МРТ, комп'ютерна томографія, ультразвукове дослідження. Вміти визначати показання та протипоказання для призначення методів	В	200
23	Знання тактики лікування захворювань та травм опорно-рухового апарату, нервової системи, опіках, політравмах, мінно-вибухових травмах	А	
24	Методика та оцінка специфічних для певних	Д	400

	захворювань та ушкоджень м'язово-скелетної системи та неврологічних тестів		
25	Постановка реабілітаційного діагнозу за МКФ	С	200
26	Складання індивідуальної програми реабілітації при певних захворюваннях, ушкодженнях та станах з оцінкою проблем (категоріальний профіль МКФ), визначенням SMART-цілей	С	200
27	Визначення реабілітаційного прогнозу	В	10
28	Проведення реабілітаційних втручань при певних захворюваннях та травмах опорно-рухового апарату, нервової системи, опіках, політравмах, мінно-вибухових травмах	С	200

V. ДОДАТКОВІ ПРОГРАМИ (ДП)

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість годин	Рік нав.	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4	5
ДП 1.	Методологія наукового дослідження, біоетика та академічна доброчесність	6	2	Залік
ДП 2.	Медицина невідкладних станів	18	1	Диф. залік
ДП 3.	Небезпечні інфекції та імунoproфілактика	6	2	Залік
ДП 4.	Педагогіка та психологія, протидія насильства в сім'ї	6	2	Залік
ДП 5.	Військово-спеціальна підготовка	24	3	Залік
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ДОДАТКОВИХ ПРОГРАМ		60		

Зміст додаткових програм

ДП 1		Методологія наукового дослідження, біоетика та академічна доброчесність		
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)				
№	Перелік практичних навичок/компетентностей		Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за

			можливості визначення)
1	ЗК 1	А	
2	ЗК 3	С	
3	ЗК 9	В	
4	ПК 9	В	
ДП 2		Медицина невідкладних станів	
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	ПК 12	С	
2	Допомога при невідкладних станах	С	
ДП 3		Небезпечні інфекції та імунопрофілактика	
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Знання тактики лікування небезпечних інфекцій та імунопрофілактики	А	
ДП 4		Педагогіка та психологія, протидія насильства в сім'ї	
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	ЗК 1	А	
2	ЗК 2	С	

3	ЗК 4	С	
4	ЗК 5	С	
5	ЗК 8	С	
6	ПК 10	Д	
ДП 5		Військово-спеціальна підготовка	
Практичні навички/компетентності (зазначаємо залежно від спеціальності)			
№	Перелік практичних навичок/компетентностей	Рівень оволодіння	Обов'язкова кількість маніпуляцій, медичних процедур (за можливості визначення)
1	Знання тактики надання лікарської допомоги в умовах воєнних дій	А	

VI. ДОДАТКОВІ ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

(даний розділ формується за необхідності, коли у попередніх розділах не вдається визначити необхідні вимоги для проходження інтернатури.)

VII. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ПРИМІРНА ПРОГРАМА, РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА, ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Закон України «Про вищу освіту» 01.07.2014 №1556-VII.
2. Закон України «Про освіту» 05.09.2017 №2145-VIII.
3. Закон України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» 03.12.2020 №1053-IX.
4. Постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти.
5. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 13.12.2018 № 2331 «Про внесення змін до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я».
6. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 22.02.2019 №446 «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів».
7. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 22 червня 2021 року № 1254 «Положення про інтернатуру та вторинну лікарську (провізорську) спеціалізацію».
8. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 22.02.2019 №446 «Порядок проведення атестації лікарів».
9. Наказ МОЗ України від 18.08.2021 № 1753 "Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22 лютого 2019 року № 446".
10. Національний класифікатор України: "Класифікатор професій" ДК 003:2010 // Видавництво "Соцінформ". - К.: 2010.
11. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 18 листопада 2014 року № 1361 «Про затвердження зміни до національного класифікатора України ДК 003:2010» (зміна № 2).
12. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 06.05.2024 р. № 788 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України».
13. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти // Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. №600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. №584): Режим доступу:
<https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5dc/963/0eb/5dc9630eb3e2d768027976.pdf>.
14. Посилання на професійні стандарт. Вимоги Європейської спілки медичних фахівців до підготовки в інтернатурі: Режим доступу:

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Альянс Європейських органів Фізичної та Реабілітаційної Медицини. Біла Книга з Фізичної та Реабілітаційної Медицини (ФРМ) в Європі. Український журнал фізичної та реабілітаційної медицини. 2018; 2(2) дод. С.5-206
2. Глобальні цілі сталого розвитку 2015-2030 ([http://www.un.org.ua/images/documents/3615/%D1%86%D1%96%D0%BB%D1%96_web\(2\).pdf](http://www.un.org.ua/images/documents/3615/%D1%86%D1%96%D0%BB%D1%96_web(2).pdf) <http://sdg.org.ua/en/about-sdgs/good-health-and-well-being>)
3. Загальна декларація прав людини (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015)
4. Закон України «Про ратифікацію Конвенції про права осіб з інвалідністю і Факультативного протоколу до неї» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1767-17>)
5. Мінімальні стандарти освіти ерготерапевтів. Редакція 2016 (<https://www.wfot.org/resources/new-minimum-standards-for-the-education-of-occupational-therapists-2016-e-copy>)
6. Настанови Світової Конфедерації Фізичної Терапії для розвитку системи законодавства / регулювання / визнання професії фізичних терапевтів (https://physrehab.org.ua/wp-content/uploads/docs/Regulation_PT_final_web.pdf)
7. Понятійний апарат фізичної та реабілітаційної медицини / Долинна О.В., Голик В.А., Гдиря О.В., Горобець К.Л., Колісник С.П., Куртян Т.В., Лісков Я.П., Назар О.В., Негрич Н.Г., Соловйова В.С., Ткаліна А.В., Тригуб Р.І., Владимиров О.А. (PRM Ukraine-Baltic-NSPA Rehab team) // Український журнал фізичної та реабілітаційної медицини. 2019; 1-2(4) дод. С.5-25
8. Additional Protocol to The American Convention On Human Rights in the area of Economic, Social and Cultural Rights "Protocol of San Salvador" [Internet]. Oas.org. 2019 [cited 25 October 2019]. Available from: <https://www.oas.org/juridico/english/treaties/a-52.html>.
9. American Declaration of the Rights and Duties of Man [Internet]. Oas.org. 2019 [cited 25 October 2019]. Available from: https://www.oas.org/dil/access_to_information_human_right_American_Declaration_of_the_Rights_and_Duties_of_Man.pdf.
10. Charter E. The European Social Charter [Internet]. European Social Charter. 2019 [cited 25 October 2019]. Available from: <https://www.coe.int/en/web/european-social-charter>.

11. Convention on the Rights of the Child text [Internet]. Unicef.org. 2019 [cited 25 October 2019]. Available from: <https://www.unicef.org/child-rights-convention/convention-text>.
12. European Physical and Rehabilitation Medicine Bodies Alliance. White Book on Physical and Rehabilitation Medicine in Europe. *Eur J Phys Rehabil Med* 2018;54(2):125-321.
13. Fazekas G, Antunes F, Negrini S, et al. Evidence-based position paper on Physical and Rehabilitation Medicine professional practice for persons with acute and chronic pain. The European PRM position (UEMS PRM Section). *Eur J Phys Rehabil Med*. 2018;54(6):952-956. doi:10.23736/S1973-9087.18.05410-2
14. Grabljevec K, Singh R, Denes Z, et al. Evidence-based position paper on Physical and Rehabilitation Medicine professional practice for Adults with Acquired Brain Injury. The European PRM position (UEMS PRM Section). *Eur J Phys Rehabil Med*. 2018;54(6):971-979. doi:10.23736/S1973-9087.18.05502-8
15. Gutenbrunner C, Tederko P, Grabljevec K, Nugraha B. Responding to the World Health Organization Global Disability Action Plan in Ukraine: Developing a National Disability, Health and Rehabilitation Plan. *J Rehabil Med*. 2018;50(4):338-341. doi:10.2340/16501977-2294
16. Gutenbrunner, C., Bickenbach, J., Melvin, J., Lains, J. and Nugraha, B. (2018). Strengthening health-related rehabilitation services at national levels. *Journal of Rehabilitation Medicine*, 50(4), pp.317-325.
17. ICF e-Learning Tool (<https://www.icf-elearning.com/>)
18. International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) [Internet]. World Health Organization. 2019 [cited 9 March 2019]. Available from: <https://www.who.int/classifications/icf/en/>
19. Juocevicius A, Oral A, Lukmann A, et al. Evidence-based position paper on Physical and Rehabilitation Medicine (PRM) professional practice for people with cardiovascular conditions. The European PRM position (UEMS PRM Section). *Eur J Phys Rehabil Med*. 2018;54(4):634-643. doi:10.23736/S1973-9087.18.05310-8
20. Küçükdeveci AA, Stibrant Sunnerhagen K, Golyk V, et al. Evidence-based position paper on Physical and Rehabilitation Medicine professional practice for persons with stroke. The European PRM position (UEMS PRM Section). *Eur J Phys Rehabil Med*. 2018;54(6):957-970. doi:10.23736/S1973-9087.18.05501-6
21. Küçükdeveci AA, Tennant A, Grimby G, Franchignoni F. Strategies for assessment and outcome measurement in physical and rehabilitation medicine: an educational review. *J Rehabil Med*. 2011;43(8):661-672. doi:10.2340/16501977-0844

22. McElligott J, Carroll A, Morgan J, et al. European models of multidisciplinary rehabilitation services for traumatic brain injury. *Am J Phys Med Rehabil*. 2011;90(1):74-78. doi:10.1097/PHM.0b013e318201744e
23. Meyer T., Gutenbrunner C., Kiekens C., et al. ISPRM discussion paper: proposing a conceptual description of health-related rehabilitation services *J Rehabil Med* 2014; 46: 1–6.
24. Negrini S, Dincer F, Kiekens C, et al. Evidence based position paper on physical and rehabilitation medicine (PRM) practice for people with spinal deformities during growth. The European PRM position (UEMS PRM Section). *Eur J Phys Rehabil Med*. 2017;53(1):125-131. doi:10.23736/S1973-9087.16.04406-3
25. Neumann V, Gutenbrunner C, Fialka-Moser V, et al. Interdisciplinary team working in physical and rehabilitation medicine. *J Rehabil Med*. 2010;42(1):4-8. doi:10.2340/16501977-0483
26. Oral A, Juocevicius A, Lukmann A, et al. Evidence-based position paper on Physical and Rehabilitation Medicine (PRM) professional practice for people with respiratory conditions. The European PRM position (UEMS PRM Section). *Eur J Phys Rehabil Med*. 2018;54(4):624-633. doi:10.23736/S1973-9087.18.05309-1
27. Oral A, Rapidi CA, Votava J, et al. Evidence based position paper on Physical and Rehabilitation Medicine (PRM) professional practice for ageing people with disabilities. The European PRM position (UEMS PRM Section). *Eur J Phys Rehabil Med*. 2017;53(5):802-811. doi:10.23736/S1973-9087.17.04864-X
28. Rapidi CA, Tederko P, Moslavac S, et al. Evidence-based position paper on Physical and Rehabilitation Medicine (PRM) professional practice for persons with spinal cord injury. The European PRM position (UEMS PRM Section). *Eur J Phys Rehabil Med*. 2018;54(5):797-807. doi:10.23736/S1973-9087.18.05374-1
29. Rehabilitation 2030: A Call for Action
(https://www.who.int/disabilities/care/Rehab2030MeetingReport_plain_text_version.pdf)
30. Rehabilitation: key for health in the 21st century [Internet]. who.int. 2019 [cited 25 October 2019]. Available from: <https://www.who.int/disabilities/care/KeyForHealth21stCentury.pdf>.
31. S.I.M.F.E.R. (Italian Society of Physical Medicine and Rehabilitation). Guidelines for rehabilitation services in Italy. *Eura Medicophys*. 2005;41(1):95-109.
32. Stucki G, Zampolini M, Juocevicius A, Negrini S, Christodoulou N. Practice, science and governance in interaction: European effort for the system-wide implementation of the International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) in Physical and Rehabilitation Medicine. *Eur J Phys Rehabil Med*. 2017;53(2):299-307. doi:10.23736/S1973-9087.16.04436-1

33. Stucki G, Zampolini M, Selb M, et al. European Framework of Rehabilitation Services Types: the perspective of the Physical and Rehabilitation Medicine Section and Board of the European Union of Medical Specialists. *Eur J Phys Rehabil Med*. 2019;55(4):411-417. doi:10.23736/S1973-9087.19.05728-9
34. Takáč P, Petrovičová J, Delarque A, et al. Position paper on PRM and persons with long term disabilities. *Eur J Phys Rehabil Med*. 2014;50(4):453-464.
35. United Nations. Convention on the Rights of Persons with Disabilities, G.A. Res. 61/106 (2007). [Internet]. Available from: www.un.org/esa/socdev/enable/rights/convtexte.htm
36. Ward A, Gutenbrunner C, Giustini A, et al. A position paper on Physical & Rehabilitation Medicine programmes in post-acute settings. Union of European Medical Specialists Section of Physical & Rehabilitation Medicine (in conjunction with the European Society of Physical & Rehabilitation Medicine). *J Rehabil Med*. 2012;44(4):289-298. doi:10.2340/16501977-0960
37. Ward AB, Gutenbrunner C, Damjan H, Giustini A, Delarque A. European Union of Medical Specialists (UEMS) section of Physical & Rehabilitation Medicine: a position paper on physical and rehabilitation medicine in acute settings. *J Rehabil Med*. 2010;42(5):417-424. doi:10.2340/16501977-0565
38. WHO | The determinants of health [Internet]. who.int. 2019 [cited 25 October 2019]. Available from: <https://www.who.int/hia/evidence/doh/en/>.
39. WHO Community-based rehabilitation guidelines (<https://www.who.int/disabilities/cbr/guidelines/en/>)
40. WHO Concept Paper WHO Guidelines on Health-Related Rehabilitation (Rehabilitation Guidelines) December 2012 (https://www.who.int/disabilities/care/concept_note.doc?ua=1)
41. WHO rehabilitation guidelines (<http://www.who.int/disabilities/care/matrix.docx>)
42. WHO, World bank. World Report on Disability. 2011.
43. WHO. A Glossary of Terms for Community Health Care and Services for Older Persons. 2004 (https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/68896/WHO_WKC_Tech.Ser._04.2.pdf;jsessionid=DAEA8B2527283CEC8678FBBF8462EF56?sequence=1)
44. WHO. WHO Global Disability Action Plan 2014-2021: Better health for all people with disability. Sixty-seventh World Health Assembly 4 April 2014 [Internet]. 2014. Available from: <http://www.who.int/disabilities/actionplan/en/>
45. World Health Organization Health Systems Strengthening Glossary (https://www.who.int/healthsystems/hss_glossary/en/index11.html)

Корисні інтернет-посилання.

1. <http://www.moz.gov.ua>.

2. <https://uems-prm.eu/>
3. Інтернет – ресурси по міжнародним протоколам: www.nice.org.uk, www.medscape.com, www.bmj.com
4. <https://emedicine.medscape.com/article/1265794-overview>
5. <https://emedicine.medscape.com/article/1265794-treatment>
6. <https://emedicine.medscape.com/article/288154-overview>
7. <https://emedicine.medscape.com/article/313417-treatment>
8. <https://link.springer.com/article/10.1007/s40141-019-00216-9>
9. <https://link.springer.com/article/10.1186/s13013-017-0145-8>
10. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/j.1469-8749.2010.03903.x>
11. https://treat-nmd.org/wp-content/uploads/2016/09/Ukrainian-DMD-Guide_UKR.pdf
12. <https://www.aafp.org/afp/2014/0201/p193.pdf>
13. <https://www.apa.org/ptsd-guideline/ptsd.pdf>
14. <https://www.cde.ca.gov/ls/he/hn/documents/scoliosisscreening.pdf>
15. <https://www.healthquality.va.gov/guidelines/MH/ptsd/VADoDPTSDCPGClinicianSummaryFinal.pdf>
16. <https://www.luriechildrens.org/en/specialties-conditions/heart-center/family-resource-guide/>
17. <https://www.mda.org/disease/duchenne-muscular-dystrophy>
18. <https://www.mda.org/disease/facioscapulohumeral-muscular-dystrophy>
19. https://www.mda.org/sites/default/files/Duchenne_CareConsiderations_2018_Part1.pdf
20. https://www.mda.org/sites/default/files/Duchenne_CareConsiderations_2018_Part2.pdf
21. <https://www.medscape.com/viewarticle/896274>
22. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2390891/>
23. https://www.parentprojectmd.org/wp-content/uploads/2018/09/CareGuideForFamilies_2018.pdf
24. <https://www.ptsd.va.gov/professional/assessment/adult-sr/ptsd-checklist.asp>
25. https://www.ptsd.va.gov/professional/assessment/documents/PCL5_Standard_form.PDF
26. <https://www.svri.org/sites/default/files/attachments/2016-01-13/sptss.pdf>
<https://www.une.edu/sites/default/files/Trauma-Symptom-Checklist.pdf>